

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

Základní škola Indigo

Žijeme učením, učíme se životem

1. Identifikační údaje

2. Charakteristika školní družiny

- postavení družiny v rámci školy
- specifika svobodné školy
- prostředí družiny
- charakteristika účastníků

3. Pojetí a principy vzdělávání ve školní družině

- dítě jako aktivní účastník
- svoboda a odpovědnost
- dobrovolnost
- respekt k individualitě
- bezpečí
- vztahy a komunita
- smysluplný volný čas
- učení prostřednictvím zkušenosti
- chyba jako součást učení

4. Cíle vzdělávání

5. Obsah vzdělávání

- Já a moje potřeby
- My spolu
- Tvořím a objevuji
- Pohyb a dobrodružství
- Svět kolem nás
- Žijeme spolu a rozhodujeme

6. Rozvoj kompetencí

- sebeřízení,
- komunikace,
- sociální kompetence,
- řešení problémů,
- občanské kompetence,
- aktivní trávení volného času.

7. Formy a metody vzdělávání

- spontánní,
- řízené,
- odpočinkové,
- rekreační,

- zájmové,
- příležitostné,
- sebeřízené činnosti.

8. Organizace a režim školní družiny

9. Délka a časový plán vzdělávání

10. Rámcový tematický plán činnosti školní družiny

11. Podmínky přijímání, průběhu a ukončování vzdělávání

- přijímání
- průběh a ukončení

12. Podmínky vzdělávání žáků se SVP a žáků nadaných

13. Personální podmínky

14. Materiální, prostorové a technické podmínky

15. Ekonomické podmínky

16. Bezpečnost a ochrana zdraví

- fyzická bezpečnost
- psychosociální bezpečí
- zdraví
- úrazy a náhlé zhoršení zdravotního stavu

17. Prevence rizikového chování

18. Spolupráce s rodinou

19. Spolupráce s pedagogy a ŠPP

20. Hodnocení a reflexe činnosti družiny

21. Závěrečná ustanovení

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP: Žijeme učení, učíme se životem.

Název školy: Základní škola Indigo

Adresa školy: náměstí T.G.Masaryka 17, 534 01 Holice

IČO: 29752876

RED-IZO: 691020671

IZO školní družiny: 250018586

Místo poskytování vzdělávání: náměstí T.G.Masaryka 17, 534 01 Holice

Ředitelka školy: Mgr. Barbora Kameníková, tel.: +420 736 171 228

Zřizovatel: Svobodná škola Indigo, z.s.

Adresa zřizovatele: Koudelka asi 110

Kontakt školy: info@skolaindigo.cz , tel.: +420 736 171 228

Platnost dokumentu od: 1.9.2026

Účinnost dokumentu od: 1.9.2026

Školní vzdělávací program školní družiny Svobodné základní školy Indigo (dále také „ŠVP ŠD“) je základním pedagogickým dokumentem školní družiny.

Školní družina je součástí Svobodné základní školy Indigo a poskytuje žákům školy zájmové vzdělávání v době mimo vyučování. Jejím posláním je vytvářet bezpečný a podnětný prostor pro odpočinek, spontánní hru, zájmové činnosti, pohyb, tvoření, objevování a rozvoj vztahů.

Družina navazuje na filozofii a hodnoty školy. Nevnímá dítě pouze jako příjemce připraveného programu, ale jako aktivního účastníka, který má možnost ovlivňovat podobu svého volného času, volit si z nabízených aktivit a přiměřeně svému věku přebírat odpovědnost za své rozhodování.

Charakteristickým rysem družiny Indigo je důraz na **svobodu, respekt a komunikaci**. Svoboda není chápána jako absence pravidel, ale jako možnost volby spojená s odpovědností za vlastní jednání a s respektem k ostatním.

Družina vytváří prostor pro přirozené setkávání dětí různého věku, spolupráci, vzájemnou pomoc a učení se prostřednictvím každodenních situací.

Družina vykonává svou činnost ve dnech školního vyučování. Konkrétní provozní doba je stanovena vnitřním řádem školní družiny

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY

2.1 Školní družina jako součást Svobodné školy Indigo

Školní družina Indigo vychází ze stejného hodnotového rámce jako základní škola:

- **Svoboda**

Dítě má možnost volby, která odpovídá jeho věku, schopnostem a aktuální situaci. Učí se rozpoznávat vlastní potřeby a rozhodovat se s vědomím důsledků svého jednání.

- **Respekt**

Dítě se učí respektovat sebe, druhé lidi, jejich hranice, potřeby, vlastnictví a rozdílnost.

- **Komunikace**

Děti jsou vedeny k tomu, aby dokázaly vyjádřit své potřeby, přání a nesouhlas, naslouchaly druhým a hledaly řešení společných situací prostřednictvím komunikace.

- **Bezpečí**

Fyzické i psychické bezpečí je základní podmínkou fungování družiny. Dítě má právo říct „stop“, požádat o pomoc a odmítnout situaci, která je mu nepříjemná.

- **Samostatnost a odpovědnost**

Družina podporuje děti v samostatném rozhodování, organizaci vlastního času, péči o společné prostředí a přebírání odpovědnosti za vlastní jednání.

- **Hra a spontánní činnost**

Volný čas dítěte není pouze časem pro plnění připraveného programu. Hra, odpočinek, vlastní iniciativa a spontánní objevování jsou přirozenou a důležitou součástí zájmového vzdělávání.

- **Chyba jako součást učení**

Děti mají možnost zkoušet, experimentovat a dělat chyby. Chyba je příležitostí k pochopení, hledání jiného řešení a dalšímu učení.

2.2 Specifika práce ve svobodné škole

Vzdělávání ve školní družině Indigo je založeno na přesvědčení, že dítě není pouze příjemcem předem připraveného programu. Je aktivním účastníkem života družiny.

Dětem je proto podle jejich věku, vyspělosti a konkrétní situace umožňována volba:

- činnosti,
- spoluhráčů,
- místa, kde budou činnost vykonávat,
- způsobu realizace,
- míry zapojení do společných aktivit.

Volba však neznamená absenci hranic. Hranice jsou nastaveny tak, aby chránily bezpečí, zdraví, důstojnost a práva všech účastníků.

Děti jsou vedeny k pochopení, že jejich svoboda končí tam, kde by zasahovala do bezpečí, práv nebo svobody druhého.

2.3 Prostředí školní družiny

Školní družina využívá všechny prostory školy podle aktuálních možností a organizačních podmínek.

Podle charakteru činnosti mohou být využívány zejména:

- kmenové učebny (zejména kmenovou učebnu v [2.NP](#), která byla Krajskou hygienickou stanicí schválena pro účel užívání Kmenová třída/ družina až pro 34 žáků)
- ostatní učebny a další prostory školy,
- školní dvorek (uzavřený dvůr v areálu školy, který je bezpečný a plně vybaven pro pohybové aktivity dětí (koloběžky, odražedla, míče a další venkovní sportovní pomůcky)).
- okolí školy,
- další prostory při vycházkách, výletech a příležitostných akcích.

Děti se podle pravidel školy a družiny mohou podílet na péči o prostředí, jeho uspořádání a smysluplném využívání.

2.4 Charakteristika účastníků

Školní družina je určena všem žákům Svobodné základní školy Indigo.

Kapacita školní družiny: 30

Složení skupin může být věkově různorodé. Smíšené věkové prostředí je vnímáno jako příležitost k přirozenému sociálnímu učení, spolupráci, vzájemné pomoci a předávání zkušeností.

Starší děti mohou v přiměřené míře pomáhat mladším, přičemž zároveň respektujeme, že odpovědnost za bezpečnost a organizaci činnosti nese pedagogický pracovník.

3. FILOZOFIE A PRINCIPY ŠKOLNÍ DRUŽINY INDIGO

Činnost školní družiny vychází z následujících principů:

3.1 Dítě jako aktivní účastník

Dítě je vnímáno jako osobnost schopná rozhodovat, vyjadřovat své potřeby, přebírat odpovědnost a podílet se na životě skupiny.

3.2 Svoboda a odpovědnost

Dítě získává prostor pro vlastní volbu a současně se učí vnímat důsledky svých rozhodnutí.

3.3 Dobrovolnost

Volnočasové aktivity jsou založeny především na nabídce a motivaci. Dítě není nuceno účastnit se aktivity pouze proto, že ji pedagog připravil, pokud charakter konkrétní činnosti nebo bezpečnostní důvody nevyžadují jinak.

3.4 Respekt k individualitě

Děti se liší věkem, zkušenostmi, potřebami, temperamentem, zájmy i schopnostmi zapojení. Tyto rozdíly jsou přirozenou součástí skupiny.

3.5 Bezpečí

Bezpečné prostředí je předpokladem svobody. Dítě musí vědět, že může požádat dospělého o pomoc a že jeho potřeby budou brány vážně.

3.6 Vztahy a komunita

Družina vytváří prostor pro přirozené budování vztahů, spolupráci, řešení konfliktů a vzájemnou pomoc.

3.7 Smysluplný volný čas

Dítě má získávat zkušenost, že volný čas lze naplnit aktivně, tvořivě, odpočinkově, pohybem, kontaktem s lidmi, přírodou nebo rozvíjením vlastních zájmů.

3.8 Učení prostřednictvím zkušenosti

Důležitou součástí činnosti je praktická zkušenost. Děti získávají dovednosti prostřednictvím hry, tvorby, pohybu, společných projektů, pobytu venku, experimentování a každodenních situací.

3.9 Chyba jako součást učení

Děti mají možnost zkoušet, experimentovat a dělat chyby. Chyba je příležitostí k pochopení, hledání jiného řešení a dalšímu učení.

4. CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

Hlavním cílem zájmového vzdělávání ve školní družině Indigo je podporovat všestranný rozvoj dítěte prostřednictvím smysluplného trávení volného času.

Družina zejména:

1. podporuje rozvoj samostatnosti a sebeřízení dítěte,
2. vytváří podmínky pro rozvoj sociálních a komunikačních dovedností,
3. vede děti ke spolupráci, respektu a odpovědnosti,
4. podporuje tvořivost, zvědavost a vlastní iniciativu,
5. poskytuje prostor pro pohyb, odpočinek a aktivní trávení volného času,
6. podporuje schopnost dětí rozhodovat se a nést přiměřenou odpovědnost za své volby,
7. vytváří příležitosti k poznávání sebe sama, druhých lidí a okolního světa,
8. podporuje schopnost řešit běžné konfliktní a problémové situace,
9. posiluje vztah dítěte k přírodě, místu, kde žije, a prostředí, které sdílí s ostatními,
10. vytváří bezpečné prostředí, ve kterém dítě může být samo sebou, experimentovat a učit se z vlastních zkušeností.

5. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah vzdělávání školní družiny je uspořádán do tematických oblastí, které se vzájemně prolínají a jsou naplňovány prostřednictvím každodenních situací, her, spontánních aktivit, zájmových činností, pohybu, pobytu venku, tvoření, rozhovorů a společných projektů.

5.1 Já a moje potřeby

Dítě poznává samo sebe, své potřeby, emoce, možnosti a hranice. Oblast podporuje sebepoznání, práci s vlastními potřebami, emocemi a energií.

Témata:

- emoce a jejich vyjadřování;
- odpočinek a relaxace;
- moje zájmy;
- moje silné stránky;
- co mě baví;
- co potřebuji, když jsem unavený/á;
- péče o tělo;
- hygiena;
- zdravý životní styl;
- bezpečí;
- zvládání běžných náročných situací.

Příklady činností:

- relaxační aktivity;
- dechová cvičení;
- pohyb;
- klidové hry;
- rozhovory;
- tvorba osobních projektů;
- aktivity podporující sebepoznání.
- pohybové aktivity.

5.2 My spolu

Dítě se učí žít a spolupracovat ve skupině. Oblast rozvíjí sociální kompetence a schopnost být součástí skupiny.

Témata:

- přátelství;
- komunikace;
- spolupráce;
- respekt;
- empatie;
- řešení konfliktů;
- pravidla;
- hranice;
- pomoc druhému;
- odlišnosti;
- společná rozhodnutí;
- odpovědnost za skupinu.

Příklady činností:

- týmové hry;
- kooperativní projekty;
- komunitní kruhy;
- společná tvorba pravidel;
- dramatické hry;
- situační hry;
- řešení modelových situací.

5.3 Tvořím a objevuji

Dítě dostává prostor experimentovat, tvořit a hledat vlastní řešení. Oblast rozvíjí tvořivost, zvědavost, představivost a praktické dovednosti.

Témata:

- výtvarná tvorba;
- rukodělné činnosti;
- práce s různými materiály;
- konstrukce;
- experimentování;
- hudba;
- dramatická tvorba;
- digitální tvorba;
- vlastní projekty;
- objevování nových technik.

Příklady činností:

- kresba a malba;
- modelování;
- stavebnice;
- recyklované tvoření;
- hudební aktivity;
- divadlo;
- fotografování;
- digitální tvorba;
- vlastní projekty dětí.

Důraz není kladen na jednotný výsledek, ale na **proces, vlastní nápad, experiment a možnost zkoušet různé postupy.**

5.4 Pohyb a dobrodružství

Dítě má příležitost přirozeně se pohybovat a rozvíjet své tělesné schopnosti. Oblast podporuje potřebu pohybu, aktivního odpočinku a kontaktu s prostředím.

Témata:

- pohybové hry;
- sport;
- pobyt venku;
- výpravy;
- orientace;
- přírodní dobrodružství;
- týmové hry;
- překonávání přiměřených výzev.

Příklady:

- míčové hry;
- běh;
- překážkové dráhy;
- pohybové hry;
- výpravy;
- hry v přírodě;
- orientační hry;
- sezónní aktivity;
- turistika;
- jízda na koloběžce či kole

5.5 Svět kolem nás

Dítě poznává prostředí, ve kterém žije, a učí se vnímat jeho souvislosti. Oblast podporuje vztah k přírodě, místu, kde žijeme, a širšímu světu.

Témata:

- naše škola;
- naše obec a region;
- příroda;
- zvířata;
- rostliny;
- roční období;
- ekologie;
- odpovědná spotřeba;
- třídění odpadu;
- tradice;
- kultura;
- svět kolem nás.

Příklady:

- vycházky;
- pozorování přírody;
- péče o rostliny;
- zahradničení;
- ekologické projekty;
- poznávání okolí;
- tematické výpravy;
- práce s knihami a encyklopediemi;
- kulturní aktivity.

5.6 Žijeme spolu a rozhodujeme

Dítě poznává principy společného života a učí se ovlivňovat prostředí, jehož je součástí. Tato oblast nejvýrazněji propojuje družinu s filozofií svobodné školy. Děti se učí, že život ve skupině vyžaduje nejen práva, ale také odpovědnost.

Témata:

- demokracie;
- společné rozhodování;
- pravidla;
- odpovědnost;
- spravedlnost;
- práva dítěte;
- práva druhých;
- řešení sporů;
- péče o společné prostředí;
- komunitní život;
- pomoc druhým;
- dobrovolnictví.

Příklady:

- společná tvorba pravidel;
- hlasování;
- komunitní projekty;
- plánování akcí;
- organizace společných aktivit;
- péče o prostředí školy;
- charitativní a dobrovolnické aktivity;
- reflexe společného života.

6. ROZVOJ KOMPETENCÍ

Činnost školní družiny přispívá k rozvoji kompetencí, které jsou propojeny s celkovým pojetím vzdělávání ve škole Indigo.

6.1 Kompetence k sebeřízení

Dítě:

- dokáže přiměřeně věku rozhodovat o využití svého volného času;
- dokáže si vybrat činnost;
- uvědomuje si své potřeby;
- dokáže přiměřeně plánovat vlastní činnost;
- učí se dokončovat započatou práci;
- dokáže vyhodnotit, zda potřebuje pomoc;
- postupně přebírá odpovědnost za své rozhodování.

6.2 Komunikační kompetence

Dítě:

- dokáže sdělit své potřeby;
- naslouchá druhým;
- vyjadřuje své názory přiměřeným způsobem;
- respektuje odlišný názor;
- používá respektující komunikaci;
- dokáže se domluvit;
- dokáže požádat o pomoc.

6.3 Sociální kompetence

Dítě:

- spolupracuje s ostatními;
- respektuje společná pravidla;
- dokáže přijmout svou roli ve skupině;
- pomáhá ostatním;
- respektuje hranice druhých;
- uvědomuje si důsledky svého jednání;
- dokáže se podílet na řešení konfliktu.

6.4 Kompetence k řešení problémů

Dítě:

- rozpozná problém;
- hledá možné způsoby řešení;
- dokáže navrhnout vlastní řešení;
- zvažuje důsledky svého rozhodnutí;
- učí se přijímat chybu jako součást učení;
- dokáže změnit postup, pokud původní řešení nefunguje.

6.5 Občanské kompetence

Dítě:

- respektuje práva druhých;
- vnímá potřeby skupiny;
- podílí se na vytváření společných pravidel;
- chápe význam odpovědnosti;
- pečuje o společné prostředí;
- chová se ohleduplně k přírodě;
- postupně rozumí principům společného rozhodování.

6.6 Kompetence k aktivnímu trávení volného času

Dítě:

- dokáže si vybrat smysluplnou činnost;
- objevuje nové zájmy;
- rozvíjí své schopnosti;
- dokáže kombinovat aktivní a odpočinkové činnosti;
- nachází způsoby, jak trávit volný čas bez přímého vedení dospělého;
- postupně rozvíjí vlastní zájmy a koníčky.

7. FORMY A METODY VZDĚLÁVÁNÍ

Družina kombinuje činnosti vedené pedagogickým pracovníkem s činnostmi, které si děti volí samostatně.

Pedagogický pracovník vytváří nabídku, poskytuje dětem podporu a zajišťuje bezpečné prostředí, přičemž respektuje přiměřenou míru autonomie dítěte. Metody jsou voleny podle věku, potřeb a aktuální situace dětí.

Činnost školní družiny je realizována zejména těmito formami:

7.1 Spontánní činnost

Dítě má prostor pro vlastní hru, rozhovor, odpočinek, tvorbu nebo jinou aktivitu podle svého zájmu.

Spontánní činnost je významnou součástí programu a není považována za „nečinnost“. Právě při volné hře a vlastním rozhodování se rozvíjí samostatnost, sociální dovednosti, tvořivost a schopnost sebeřízení.

7.2 Řízená činnost

Pedagog nabízí nebo organizuje činnost zaměřenou na konkrétní oblast rozvoje.

Řízené činnosti mohou být:

- výtvarné;
- pracovní;
- hudební;
- dramatické;
- pohybové;
- environmentální;
- vzdělávací;
- společenské;
- projektové.

7.3 Odpočinková činnost

Slouží k regeneraci po vyučování a podle potřeby také během dne.

Může zahrnovat:

- četbu;
- poslech;
- relaxaci;
- klidové hry;
- rozhovor;
- individuální odpočinek;
- kreslení;
- volnou hru.

7.4 Rekreační činnost

Podporuje aktivní odpočinek a regeneraci prostřednictvím pohybu a dalších aktivit.

7.5 Zájmová činnost

Umožňuje dětem rozvíjet vlastní zájmy a objevovat nové oblasti.

7.6 Příležitostná činnost

Jedná se například o:

- výlety;
- exkurze;
- tematické dny;
- slavnosti;
- workshopy;
- výstavy;
- jarmarky;
- komunitní akce;
- sportovní akce;
- projektové dny.

7.7 Sebeřízená činnost

Pro Indigo je specifickou a významnou formou činnosti.

Dítě si podle svých možností samo volí:

- co bude dělat;
- s kým bude činnost vykonávat;
- jak dlouho se jí bude věnovat;
- jaký způsob práce zvolí;
- kdy potřebuje změnu nebo odpočinek.

Pedagog přitom zajišťuje bezpečné prostředí, nastavuje nezbytné hranice a poskytuje podporu.

8. ORGANIZACE A REŽIM ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní družina bude fungovat v režimu ranní i odpolední družiny. Během letních prázdnin školní družina v provozu není.

Ranní provoz: 8:00 - 9:00

Odpolední provoz: 13:15 / 14:05 / 15:20 (dle ročníků) - 16:00

Počet oddělení: 1

Kapacita: 30 žáků

Konkrétní organizace provozu je stanovena vnitřním řádem školní družiny.

Denní režim je organizován pružně podle:

- rozvrhu školy;
- věku dětí;
- aktuálního počtu účastníků;
- počasí;
- potřeb dětí;
- plánovaných aktivit;
- aktuální situace ve skupině.

Režim družiny není založen na nepřetržitém střídání řízených aktivit. Dostatečný prostor je věnován spontánní hře, odpočinku, rozhovorům a vlastní iniciativě dětí.

9. DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ

Školní družina poskytuje zájmové vzdělávání v průběhu školního roku v návaznosti na organizaci školního vyučování.

Časový plán vzdělávání je koncipován rámcově. Jednotlivé tematické oblasti nejsou vázány na pevný počet hodin a mohou se během roku opakovat a vzájemně prolínat.

Školní vzdělávací program školní družiny je koncipován jako dlouhodobý rámcový program.

Obsah není rozdělen na povinné výstupy pro jednotlivé ročníky. Důvodem je věková různorodost účastníků a charakter zájmového vzdělávání.

Jednotlivá témata lze:

- opakovat;
- rozšiřovat;
- zjednodušovat;
- propojovat;
- přesouvat;
- přizpůsobovat věku a zájmům dětí;
- měnit podle aktuální situace.

Konkrétní tematické zaměření je rozpracováno v **Rámcovém tematickém plánu činnosti školní družiny**.

Roční plán není chápán jako závazný seznam aktivit, které musí být v daném měsíci realizovány. Jeho smyslem je poskytovat pedagogům inspiraci a zajistit pestrost nabídky.

10. Rámcový tematický plán

Období	Hlavní téma	Příklady činností
Září	Jsme Indigo	seznamování, pravidla, prostor školy, tvorba společných pravidel
Říjen	Objevujeme svět	výpravy, příroda, pokusy, tvoření
Listopad	Tvořím a vyrábím	dílny, výtvarné projekty, práce s různými materiály
Prosinec	Spolu a tradice	advent, tradice, výroba, pomoc druhým
Leden	Moje tělo, moje energie	pohyb, zdraví, odpočinek, relaxace
Únor	Já a ostatní	vztahy, emoce, komunikace, spolupráce
Březen	Příroda se probouzí	pěstování, pozorování, venkovní aktivity
Duben	Planeta je náš domov	ekologie, Den Země, péče o okolí
Květen	Co umím a co mě baví	projekty podle zájmů dětí, prezentace, dílny
Červen	Rok plný zážitků	reflexe, výpravy, hry, společné zakončení

11. PODMÍNKY PRO PŘIJÍMÁNÍ ÚČASTNÍKŮ, PRŮBĚH A UKONČENÍ VZDĚLÁVÁNÍ

11.1. Přijímání

Školní družina je určena přednostně žákům prvního stupně základní školy přihlášeným k pravidelné denní docházce.

Za podmínek stanovených právními předpisy mohou být k pravidelné denní docházce přijímáni také další žáci uvedení v § 9 odst. 2 vyhlášky.

Podmínkou přijetí k činnosti družiny, pro kterou vyhláška vyžaduje písemnou přihlášku, je její podání.

Součástí přihlášky jsou údaje potřebné k zajištění bezpečnosti dítěte a organizaci jeho docházky, zejména rozsah docházky a způsob odchodu.

Při přijímání účastníků jsou respektována pravidla stanovená školským zákonem, vyhláškou o zájmovém vzdělávání a vnitřním řádem školní družiny.

Do školní družiny jsou přijímáni žáci školy v souladu s platnými právními předpisy a podmínkami stanovenými školou. O přijetí rozhoduje ředitelka školy na základě kritérií pro přijímání účastníků do školní družiny, specifikované v samostatném dokumentu.

11.2. Průběh a ukončení

Účast dítěte ve školní družině probíhá po dobu uvedenou v přihlášce a za podmínek stanovených vnitřním řádem školní družiny.

Docházka do školní družiny může být ukončena:

- na základě písemné žádosti zákonného zástupce;
- ukončením docházky žáka do školy;
- z dalších důvodů stanovených platnými právními předpisy a vnitřním řádem školní družiny.

Školní družina nevydává doklad o ukončeném vzdělání.

12. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ NADANÝCH

Školní družina vytváří podmínky pro zapojení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do běžného života družiny. Stejně jako vytváří prostor pro děti s výrazným zájmem nebo nadáním v určité oblasti. Školní družina Indigo respektuje individuální potřeby každého dítěte.

Podpora je poskytována v návaznosti na celkový systém podpory žáků a školní komunity školy.

Při plánování a realizaci činností žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se zohledňují zejména:

- individuální potřeby dítěte;
- jeho věk;

- aktuální psychické a fyzické možnosti;
- komunikační potřeby;
- potřeby vyplývající ze zdravotního stavu;
- doporučení školského poradenského zařízení, pokud je relevantní;
- doporučení pedagogů;
- potřeby vyplývající z individuálního nastavení podpory.

Podpora může spočívat například v:

- úpravě náročnosti činnosti;
- úpravě délky činnosti;
- možnosti odpočinku;
- nabídce alternativního způsobu zapojení;
- využití vizuální podpory;
- předvídatelnosti režimu;
- podpoře komunikace;
- individuálním vedení;
- vhodné organizaci prostoru;
- zapojení asistenta pedagoga, je-li ve škole přítomen;
- spolupráci s dalšími členy školního poradenského pracoviště;
- spolupráci se zákonnými zástupci.

Cílem není dítě oddělovat od ostatních, ale umožnit mu rozvoj jeho potenciálu při zachování přirozeného zapojení do komunity.

U mimořádně nadaných a nadaných žáků družina vytváří podmínky pro rozvoj jejich zájmů a schopností.

Podpora může spočívat například v:

- rozšířené nabídce činností,
- náročnějších úkolech,
- možnosti samostatných projektů,
- vedení mladších dětí,
- možnosti hlubšího rozvíjení vlastního zájmu,
- poskytování prostoru pro vlastní iniciativu.

Školní družina při tom navazuje na **Systém podpory žáků a školní komunity Svobodné základní školy Indigo**.

13. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

Činnost školní družiny zajišťují pedagogičtí pracovníci splňující požadavky stanovené právními předpisy.

Za činnost, pedagogické řízení a provoz školní družiny odpovídá ředitel školy. Praktický chod, tvorbu programu a každodenní provoz zajišťuje pedagogický tým vychovatelů na principech sdílené odpovědnosti a vzájemné spolupráce. Kontaktní osobou pro komunikaci s rodiči a veřejností je celý tým vychovatelů prostřednictvím WhatsApp skupiny.

Pedagogičtí i ostatní pracovníci:

- znají filozofii a principy školy Indigo;
- respektují individualitu dětí;
- podporují sebeřízení;
- vytvářejí bezpečné psychosociální prostředí;
- používají respektující komunikaci;
- podporují spolupráci;
- reflektují svou pedagogickou práci;
- spolupracují s ostatními zaměstnanci školy;
- podle potřeby spolupracují se zákonnými zástupci.

Pedagogové se průběžně vzdělávají podle potřeb školy, dětí a své profesní role.

14. MATERIÁLNÍ, TECHNICKÉ A PROSTOROVÉ PODMÍNKY

Školní družina využívá vybavení školy podle možností a charakteru jednotlivých činností.

Jedná se zejména o:

- výtvarné potřeby;
- pracovní a rukodělné pomůcky;
- stavebnice;
- deskové a společenské hry;
- knihy;
- sportovní vybavení;
- hudební nástroje;
- přírodniny;
- didaktické pomůcky;
- Montessori pomůcky
- digitální technologie;
- další materiál podle aktuální nabídky.

Materiály a pomůcky jsou vybírány s ohledem na bezpečnost, věk dětí a charakter činnosti.

Děti jsou vedeny k odpovědnému zacházení s vybavením a k péči o společné prostředí.

15. EKONOMICKÉ PODMÍNKY

Financování školní družiny je zajišťováno v souladu s právními předpisy a ekonomickými podmínkami školy.

Úplata za zájmové vzdělávání: 50 Kč za ranní družinu
50 Kč za odpolední družinu

Způsob stanovení a vybírání úplaty: Výše úplaty za družinu se vypočítává zpětně, dle skutečného času stráveného ve družině.

Finanční prostředky jsou využívány zejména na:

- personální zajištění;
- materiál a pomůcky;
- vybavení;
- údržbu;
- vzdělávání pedagogických pracovníků;
- akce a aktivity družiny.

16. BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ

Bezpečnost a ochrana zdraví účastníků je základní podmínkou realizace všech činností.

Školní družina zajišťuje bezpečné prostředí v souladu s právními předpisy, školním řádem, vnitřním řádem školní družiny a dalšími vnitřními předpisy školy.

Vyhláška o zájmovém vzdělávání stanovuje mimo jiné, že bezpečnost a ochranu zdraví účastníků při vzdělávání a akcích mimo místo vzdělávání zajišťuje právnická osoba prostřednictvím svých zaměstnanců, vždy nejméně jedním pedagogickým pracovníkem.

Pedagogičtí pracovníci:

- seznamují děti s pravidly bezpečného chování,
- přihlížejí k jejich věku a individuálním potřebám,
- přizpůsobují činnosti aktuální situaci,
- vyhodnocují rizika,

- zajišťují dohled,
- postupují podle školních a vnitřních předpisů v případě úrazu nebo mimořádné situace.

Při činnostech mimo místo, kde se uskutečňuje vzdělávání, je bezpečnost a ochrana zdraví zajišťována zaměstnanci školy vždy nejméně jedním pedagogickým pracovníkem, v souladu s § 15 odst. 3 vyhlášky.

Konkrétní pravidla bezpečnosti jsou dále upravena vnitřním řádem školní družiny a dalšími vnitřními předpisy školy.

16.1 Fyzická bezpečnost

Děti jsou poučovány zejména o:

- bezpečném pohybu ve škole;
- bezpečném používání vybavení;
- bezpečnosti při pohybu venku;
- bezpečnosti při sportu;
- bezpečném používání nástrojů;
- pravidlech při vycházkách;
- pravidlech při výletech;
- bezpečnosti při používání digitálních zařízení.

Poučení probíhá na začátku školního roku a dále vždy podle charakteru konkrétní činnosti.

16.2 Psychosociální bezpečí

Školní družina vytváří prostředí, ve kterém:

- je respektována důstojnost každého dítěte;
- není tolerováno násilí;
- není tolerována šikana;
- není tolerováno ponižování;
- dítě může požádat dospělého o pomoc;
- děti jsou vedeny k respektující komunikaci;
- konflikty jsou řešeny přiměřeně věku účastníků;
- jsou respektovány individuální potřeby.

16.3 Zdraví

Děti jsou vedeny k:

- osobní hygieně;
- pitnému režimu;

- vhodnému pohybu;
- odpočinku;
- prevenci úrazů;
- péči o vlastní zdraví;
- rozpoznávání signálů únavy a přetížení.

16.4 Úrazy a náhlé zhoršení zdravotního stavu

V případě úrazu nebo náhlého zhoršení zdravotního stavu postupuje pedagog podle pravidel školy a příslušných vnitřních předpisů.

Zákonní zástupci jsou informováni způsobem stanoveným školou.

Úrazy jsou evidovány podle platných předpisů a vnitřních pravidel školy.

17. PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

Školní družina je součástí preventivního systému školy.

V rámci běžných činností podporuje:

- zdravé vztahy;
- bezpečnou komunikaci;
- respekt;
- schopnost řešit konflikty;
- odmítání násilí;
- schopnost říci si o pomoc;
- bezpečné chování v online i offline prostředí;
- odpovědnost za vlastní jednání;
- zdravý životní styl.

Prevence není realizována pouze formou jednorázových besed, ale především každodenním působením pedagogů a vytvářením bezpečného prostředí.

V družině Indigo se uplatňují základní dohody školy:

1. Dodržuji STOP.

Když někdo řekne „stop“, respektuji jeho hranici.

2. Uznávám vlastnictví.

Respektuji věci druhých a zacházím s nimi pouze se souhlasem.

3. Respektuji potřeby své i ostatních.

Vnímám své potřeby a současně беру ohled na potřeby lidí kolem sebe.

4. Dovoluji si chybovat a učím se z chyb.

Chyba není důvodem k zesměšnění. Je příležitostí něco pochopit a zkusit jinak.

Pravidla nejsou chápána jako soubor zákazů. Jsou prostředkem k vytváření bezpečného prostředí, ve kterém se děti učí svobodě spojené s odpovědností.

18. SPOLUPRÁCE S RODINOU

Školní družina spolupracuje se zákonnými zástupci dětí.

Spolupráce probíhá zejména prostřednictvím:

- běžné komunikace při předávání dítěte;
- elektronické komunikace;
- informačních kanálů školy;
- individuálních konzultací;
- společných akcí;
- případně dalších forem podle potřeb školy.

Cílem spolupráce je zejména sdílení důležitých informací, podpora dítěte a vytváření vzájemné důvěry mezi rodinou a školou. Spolupráce je založena na respektu, otevřené komunikaci a snaze hledat řešení v nejlepším zájmu dítěte.

Komunikační kanály školy jsou zejména WhatsApp skupiny.

19. SPOLUPRÁCE S OSTATNÍMI PEDAGOGY A ŠKOLNÍM PORADENSKÝM PRACOVÍŠTĚM

Školní družina je propojena s pedagogickým týmem školy.

Podle potřeby spolupracuje zejména s:

- třídními průvodci;
- dalšími pedagogy;
- asistentem pedagoga;
- členy školního poradenského pracoviště;

- vedením školy;
- dalšími odborníky.

Cílem spolupráce je zejména:

- sdílení důležitých informací;
- sjednocování podpůrných postupů;
- prevence problémů;
- podpora vztahů;
- podpora žáků se specifickými potřebami;
- návaznost podpory mezi vyučováním a družinou.

20. HODNOCENÍ A REFLEXE ČINNOSTI ŠKOLNÍ DRUŽINY

Hodnocení činnosti družiny nespočívá v klasifikaci dětí.

Důležitou součástí práce je průběžná pedagogická reflexe.

Pedagogové sledují zejména:

- zapojení dětí;
- jejich zájmy;
- potřebu odpočinku;
- vztahy ve skupině;
- míru samostatnosti;
- schopnost spolupráce;
- bezpečnost;
- úspěšnost nabízených aktivit;
- potřebu změny nebo úpravy programu.

Reflexe může probíhat:

- rozhovorem;
- komunitním kruhem;
- krátkou zpětnou vazbou;
- pozorováním;
- společným hodnocením aktivity;
- výstupy z projektů;
- pedagogickou poradou.

Na základě pozorování a reflexe pedagogové upravují nabídku činností a organizaci družiny.

Do reflexe mohou být zapojovány také děti prostřednictvím rozhovorů, komunitních setkání, zpětné vazby nebo společného hodnocení aktivit.

Mohou například odpovídat na otázky:

- Co se mi v družině líbí?
- Co mě baví?
- Co bych chtěl/a změnit?
- Co bych chtěl/a vyzkoušet?
- Co bychom mohli dělat společně?
- Co nám pomáhá, aby nám spolu bylo dobře?
-

21. ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Tento Školní vzdělávací program školní družiny Svobodné základní školy Indigo je závazným dokumentem pro činnost školní družiny.

ŠVP vydává ředitelka školy.

Dokument je zveřejněn způsobem umožňujícím dálkový přístup a je k dispozici také ve škole.

ŠVP může být aktualizován v návaznosti na:

- změny právních předpisů,
- změny podmínek školy,
- změny organizace družiny,
- zkušenosti z realizace vzdělávání,
- potřeby a podněty účastníků.

Datum vydání:

Účinnost od: 1.9.2026

Číslo jednací:

Ředitelka školy:

Mgr. Barbora Kameníková

tel.: +420 736 171 228

podpis: _____